

Abonamentul

Pentru monarhie:
Pe an 12 cor., ¹/₂ an
6 cor., ¹/₄ an 3 cor.

Pentru străinătate:
Pe 1 an 18 frcs., ¹/₂ an
9 frcs., ¹/₄ an
4 frcs. 50 cm.

Fóea apare în fie care
Sâmbătă.

Unirea

insertiuni

Un șir garmond:
o dată 14 fil., a doua órá
12 fil., a treia órá 10 fil.

Tot ce privesce fóea,
să se adreseze la »Re-
dactiunea și Admini-
stratiunea Unirii«

în
Blaș.

Fóe bisericescă-politică.

Anul XI.

Blaș 18 Maiü 1901.

Numërul 20.

Completarea**Capitulului Mitropolitan.**

La inchierea numărului trecut a sosit la Blaș scirea oficiósă, că Preaon. Domn **Ioan V. Rusu**, paroch și protopop în Sibiü, unul dintre cei mai distinși protopópi, a fost numit de Maestatea Sa, la stalul vacant de canonic de fundațiune regéscă. Fost mult timp profesor la șcólele din Blaș, autorul unui volum de „Istoria Transilvaniei“, trecut apoi la Sibiü ca protopop, pe lângă oficiul greü de administrație, pe care l'a îndeplinit tot de una spre mulțumirea mai marilor sêi, Rusu a propus vreme îndelungată limba română la gimnasiul de stat din Sibiü, a fost secretar și membru în comitetul central al Asociațiunei, și la ultima vacanță de Mitropolit, a fost candidat în locul al treilea. Încă cu mult înainte, fericitul Mitropolit Vancea l'a fost recomandat spre a fi numit canonic.

Luni în 13., membrii Capitulului bobian, întruniți sub presidiul Escelenței Sale Mitropolitului, au ales canonic, în locul rămas vacant prin mórtea fericitului Dr. Ioan Rațiü, pe secretariul **Dr. Isidor Marcu**. Bărbat în flórea vrístei, noul canonic, a luat doctoratul în teologie la universitatea din Viena, a funcționat apoi ca prefect și profesor de teologie la Seminariul clerical, propunënd și religiunea la gimnas. Din 1898. e secretar mitropolitan și asesor consistorial. A publicat un Catechism pentru gimnasiü și acum tipăresce un alt manual de teologie pastorală pentru seminariü. Cu prilejul jubileului Stei Uniri, a fost numit protopop onorar.

Întru mulți ani!

15 Maiü 1848.

(e.) Să ne aducem aminte de măreța zi a *deșteptării* noastre naționale.

Să ne reimprespetăm în minte și în inimă faptul cel mai înălțător ce ni-l arată istoria politică a poporului nostru în decursul veacului al 19-lea. Marea adunare națională, ținută la Blaș, pe *Câmpul Libertății*, este culmea evoluțiunei istorice dintr'un secol a poporului nostru.

Măreța prin felul, cum a fost pregătită și cum a decurs, măreța prin înălțimea și curățenia principiilor, de care a fost călăuzită și pe cari le-a proclamat cu solemnitate religiósă înaintea lui Dumnezeu și a lumii întregi, măreța chiar și prin efectele ei, cari au pus temelie largă dezvoltării de mai târziu, — adunarea celor 40,000 de Români pe *Câmpul Libertății* rămâne și azi încă fenomenul cel mai admirabil al vieții noastre politice și morale.

Cade-se deci cu adevărat, ca în tot anul măcar odată să ne gândim cu de-adinsul la această mare manifestație a voinței poporului nostru, și meditând asupra energiei și însufiețirii celor ce au realizat-o, să luăm de la ei pildă de energie și însufiețire pentru cauza publică națională a poporului nostru.

Să ne aducem aminte de *tinerimea* zelósă și invăpăiată de cele mai alese sentimente altruiste; să ne aducem aminte de exemplul înțelepților *arhieriei*, cari și-au dat mâna frătescă, spre a da un bun exemplu fiilor lor credincioși, frați de un sânge și de o limbă. Și să admirăm dorul acela svăpăiat după libertate, de care au dat doveđi cetele, miile și sutele de mii de iobagi, cari de sub jugul sclăviei s'au ridicat de o dată la consciința de cetățeni și de sub poruncile umilitóre și insultătóre ale unor stăpânitori fără inimă s'au scos cu hotărîre spre a se grupa în jurul *stindardelor* naționale și a se pune sub comanda *conducătorilor* firesci, din neamul lor ieșiți, pe cari cu dragoste și încredere abnegată i-au urmat.

Să ne aducem aminte de tóte acestea mai ales *astăzi*, când manifestarea vieții noastre de popor consciü de de sine s'a redus în măsură așa de mare. Dacă ideile ce la 1848 străbătuseră lumea, au scuturat jugul iobăgiei rușinóse, apoi, durere, că astăzi sîntem cuprinși de o indolență tândalósă cu atât mai rușinósă, cu cât ea este eflu-

csul unei inerții naționale. Nu ne gândim atâta la adunări și conferențe, pentru că sistemul pecătos de guvernare, menținut chiar și în era poreclită a „legii, dreptului și dreptății“ — ne-a răpit și cel mai prețios drept proclamat la 1848: *dreptul liberei întruniri*. Ne gândim înse la multele simptome cari dovedesc totală nepăsare și lipsă de interes față cu cele mai importante ideale ale existenței noastre ca națiune. Un spirit materialist a luat locul entuziasmului altruist al generațiunei de la 48, a cărui căldură înviorătóre se resimția până mai aniü trecuți.

Trébue să ne reamintim titanicele efortări și lupte ale părinților nostri de acum 53 aniü mai ales în zilele acestea posomorite, când dat ne este să vedem, că nici chiar cei chemați a cultiva spiritul național, nu mai serbézá, cum s'ar cuveni, aniversarul serbătórii istorice a neamului, ziua de 3/15 Maiü 1848; d'apoi ce să mai zicem atunci de restul „inteligenților“, cari se preocupă mai mult — dacă un exclusiv — de trebșóre, de cât de treburi politice, mai mult de chestiuni private, de cât de cauzele comune ale bisericii, șcólei, culturii și înaintării naționale.

Cade-se să accentuăm și să relevăm principiile mari naționale, cari formează condiția *sine qua non* a existenței noastre: iubirea de neam, lege, patrie și moșie, mai ales acum, când de pe catedrele universităților se propagă nihilismul politic și religios, ér din partea puterii de stat zilnic se fac încercări noué și atacuri noué spre a ne sgudui credința în aceste mântuito-re principii.

Noi ținem cu tărie la religiune și la naționalitate; la biserică și la neam. În sufletul nostru aceste două categorii de idei și sentimente se contopesc într'o perfectă armonie, completându-se și perfecționându-se reciproc.

Suntem chiar mândri că biserica noastră a fost nu numai scutul limbii și naționalității, ci chiar pregătítórea deșteptării noastre naționale, care s'a început la 1700, s'a manifestat la 1848, dar mai este încă mult de muncit ca să se deseviréscă deplin.

Nu este o coincidență întâmplătóre, ci un fapt elocvent grăitóriü, împrejurarea că fiü bisericii noastre crescuți în Roma au propagat principiile naționale cari au preparat terenul adunării din *Câmpul libertății*; că, clericii Blașului

a fost cei mai zeloși campioni ai *deșteptării*, al cărei imn la întonat *Andrei* Murășan, și a cărei primă manifestare s'a făcut chiar la *Blas*, metropola bisericii noastre.

Noi considerăm ca o moștenire legitimă din moși-strămoși toate principiile de morală și politică, ce sînt legate de 15 *Maiu* 1848, și considerăm ca o datorință sfîntă pentru noi, nu numai a păstra, ci și a propaga toate aceste principii. Împlinindu-ne această datorință nu facem alta de cît mărturisim iubirea de biserică și neam, ce încălzesc inimile noastre în tot de una, cu deosebire înse la aniversariul măreței zi de 15 *Maiu* 1848.

Dușmanii sfintei Uniri. — Era de prevădit, că aceia dintre bunii noștri frați greco-orientali, cari au fost atinși prin articolul de ună zi sub titlul de mai sus, vor alarma ér lumea, că biserica „drept măritore și națională“, a fost din nou atacată de „papistașii români.“ Și spre a preveni acusa acesta, dar și de altcum dedați a nu vorbi din vînt, am documentat ad literam, cum de pildă „smerenia“ sa dl protopresbiter Dr. George Popovici, pe care noi de alt cum îl țineam de un om cu mult mai pe sus de cum s'a dovedit. — de dragul, ca să ne discrediteze pe noi și unirea, falsifică cu un păcătos scop citatele, ce le aduce contra unirii.

Crescuți înse în neadevăr și dedați de mici a hărți, tot ce nu e făcut pe calapodul ortodox, organele bisericesci de la Arad și Caransebeș, pervertesc și articolul nostru, prezentându-ne ca apărătorii ai „papistașilor și papismului“, ca și cum biserica acesta, chiar de apărarea noastră ar avé lipsă.

Nu reflectăm în special la toate scrisesele acestea, pentru că nu ne putem scobori pe un grad așa inferior de bunăcuviință, și pentru că cei de la „Biserica și Școla“ din Arad, sînt cunoscuți în întregă lumea românească, de nisce esistențe veninoase, — ne oprim la scrisesele foii de la Caransebeș, și special la răspunsul dlui Popovici de la Lugos.

„Fóia diecesană“ sare tare întepată, și nu-și poate închipui, ca „valorosul op“ a și mai valorosului domn Dr. Popovici să fie combătut de cineva, și face pe curajosul și neadurmitul păzitor al bisericii ortodoxe, slobozînd într-o suflare următoarea rodmon-tadă: „Ca unii, cari cu ochii în patru trebuie să veghiem asupra poporului concredut nouă, datorii sîntem să ne ridicăm vocea, contra celor ce în mod criminal mîna sacrilegă și o ridică spre a calumnia biserica noastră și a desavua renumele celor mai distinși bărbați ai noștri. Córdă răbdării noastre e prea întinsă, nu mai putem suferi toate acestea cu mîinile în sin.“ Grozav! ne vom ascunde și în gaura de șorece, amenințarea acesta ne încăruntesc de frică!

Audiți! cine să-ți mai vorbescă „că-s cu ochii în patru“, când chiar statistica oficiosă a bisericii neunite însă-și mărturisesc de duhul blasat și de crasul indiferentism ce stăpînescă această biserică! — Dar pentru Dumnezeu, nu vè e greú, să spuneți așa neadevăruri, când lumea scie cum concubinatele înfloresc în Bănat, chiar cu scirea preoțimei, — cum secta pocăiților se estinde chiar printre credincioșii acestei biserici, cum în cele mai multe locuri, preoții nu sînt „păstori“, ci „belitori“ credincioșilor?

Nu în hațele lungi, nici în camilafcă ori în mătaniile de chilimbar, stă viața bisericii, Dlor de la Caransebeș, ci în spiritul, care la Dvóstre e amortit și mort. Vè putem cita un șir întreg de bărbați uniți, cari

conduși de acest spirit s'au jertfit pentru biserică și neamul românesc întreg. Dvóstre? spuneți pe cine va . . . a! marele Andrei! dar și acesta numai pînă la un loc. Póte Jon de la Buceci, cine scie?

„Roma“ — „propaganda“, sînt bucate prea grele de stomachul Dvóstre, stricat cu diresuri bizantine; — dar din acestea au venit mîntuirea neamului românesc. Toți o scii numai Dvóstre nu!

Și nu o scie, ori nu vrea s'o scie nici chiar dl Popovici, pe care „Fóia diecesană“ îl încarcă cu o mulțime de „elogii false, și care în răspunsul său reeditază subterfugiile țiganului prins cu mîna în sac.

Stă-i de vorbă dle protopresbiter și spune-ne, cum stăm cu citatul din *Șincai*? cine a zis cuvintele citate de Dta: *Șincai* ori *Bod*?

Cum stăm cu unirea unei părți mici a *Românilor ardeleni*? cari sînt isvórele studiate de Dta? Episcopul Popea? de sigur! nici nu póte fi un protopresbiter mai cu minte, ca Episcopul său.

Cum stăm cu scrierile studiate de Dta? Zici, că cunosc „Cestiunile“ noastre, dar în acela-și timp nu ai cetit scrisesele „Gazetei“ și numai acum vrei să ți-le procuri.

Nu cutezăm a spune, că ai pervertit adevărul istoric, ar fi păcat să și presupunem așa ceva de Dta cel mai „smerit“, un „scriitor atît de perfect“, un barbar, de care „nici umbra vre-unei suspiciunii nu se póte apropia.“

Ne dóre, că trebuie să scriem ast fel de lucruri, și ne mai dóre, când sîntem siliți a constata, cum frații greco-orientali provócă mereú cértă, mereú ne sgândaresc, ca și cum n'am avé noi *Români* atâtea lucruri de isprăvit. Póte ásta e fatalu destin al istoriei!

Feuilleton.

Cățelul pierdut.

De L. O. Hansen.

(Fine.)

După acesta ambii părăsiră hotelul și merseră cãtră strada St. Lazare. Pe drum se opriră înaintea unui post de poliție, unde Levasseur ceru să i-se deie un polițist.

Cererea cunocutului detectiv fu împlinită cu plăcere.

Mecanicul Leroux locuia într-o casă veche în catul de jos. Levasseur vorbi cu dînsul câteva minute și-i îmfundă în mână o piesă de zece franci. Leroux puse cu plăcere locuința sa la dispoziția detectivului.

— Acum mai lipsesc numai cănele, ca bucată ademnitore în această cursă polițienescă, — zise cest din urmă. — Leroux, nu poți să ne aduci de prin vecini un cățel?

— Croitorul din casa dinapoi are unul, îl voi aduce pe acela, — adause mecanicul.

El se depărtă și după câteva minute se reintórse cu un căne mic, urit și bătrîn, care se sbătea rău în brațele sale.

— Acesta e un animal urit; domnișóra Colombes de sigur nu va fi mulțumită cu dînsul, — murmură detectivul. — Dar nu face nimic. Vîră-l într-o coșarcă și închide acoperișul.

Se făcu întocmai. Micul căne urla înse așa de tare, în cât a trebuit să i-se arunce în coșarcă și un os, spre a se liniaci.

Într'un colț al odăiei săracăcioase era aplicată o scândură trei-unghinlară, de care atîrna o perdea; acesta era garderoba mecanicului. Vestimintele aflătoare întrînsa fură scóse afară, ér juvelierul se vîrî în lăuntru, pentru ca însuși nevedut, să póta observa tot ce se va întîmpla în odăie. Într'o lucheper laterală se postă polițistul, gata să vină la primul strigăt. Detectivul străformat rămase în odăie lângă coșarca cu cănele.

Ast fel așteptară cu paciintă pînă când se auđi bătînd un-spre-zece.

Îndată după aceea intră în odăie un domn tînăr, frumos, îmbrăcat elegant și întrebă după mecanic.

— Eú sînt Leroux, — zise Levasseur. — Dta ești de sigur trimisul domnișórei Colombes, care ai să plătesci cincî franci pentru Fidel?

— Așa este, — adause junele.

— Dta ești domnul Isidor Lurine, mirele fericit al frumoasei domnișóre?

— Da scumpul meu. Ei, dar unde este dobitocul cel afurisit?

— Aci! — Cu aceste falsul Leroux deschise coșarca și scóse cănele afară.

— Ha ha! — rise Isidor. — Acestă scárnăvie să fie Fidel cel frumos frisat!

— Nu este acesta bolognesul căutat?

— Nu la dracu, ce prostie, să mă facă să viú aci pentru un ast fel de dobitoc!

În decursul acestei convorbiri, juvelierul dete perdéua la o parte, se apropie încet și făcu detectivului semne afirmative.

— Dacă acesta nu este Fidel, — zise Levasseur batjocoritor. — atunci și eú pot jura, că Dta nu ești Isidor Lurine!

— Mi-se pare, că ești nebun.

— Nici de cum! Eú adecă te țin de un om ce se numesce Lemoine și care-l cunoscut, că-l place a se împodobí cu briliantele altor ómeni.

Tînărul pãli și începu să tremure.

— Ce vrei să zici prin acesta domnule Leroux? — bálbăi el.

— Privesce îndărétul Dtale!

Isidor Lurine se întorse și dete cu ochii de juvelierul Belmont din Nantes, pe care el l'a jăfuit cu o cutezanță atît de mare.

„APA MINERALĂ (AMARĂ) FRANCISC IOSIF“ este unicul purgativ-natural și plăcut la gust.

Limba liturgică — ebraică. — În nrul de azi a lui „Alkotmány“, găsim o notiță interesantă, pe care ne grăbim a o comunica ceteritorilor noștri.

Când au apărut mai întâiu în ziarul „Hazánk“ estrase din prelecțiunile lui Pikler, deputatul conte Zichy Aladár, s'a grăbit a interpela pe ministrul de culte asupra măsurilor ce crede de cuviință să ia. Interpelarea energică a lui Zichy a făcut sânge rău în tabăra mamelucilor guvernamentali și archimamelucul Vészi (jidan) acuză în presă biserica catolică și pe Zichy cu cosmopolitism. Și fiind că acesta a protestat contra acuzei, Vészi îl îndemna, că dacă nu-l cosmopolit. atunci să interpeleze pe Ministrul de culte, cum se face de un capelan din Hajdu-Dorog lucră pentru reintroducerea liturgiei slave? La aceste Zichy răspunde următoarele: Fie linișcit dl Vészi, că „n'am să interpelez pe dnul ministru asupra casului de la Hajdu-Dorog, ori câți lauri îmi pune în prospect presa liberală. Și n'am să-l interpelez, pentru că știu, că interpelația mea ar fi la loc rău îndreptată, de vreme ce în cauze liturgice dl ministru nu-i for hotărîtor. . . . Dacă înse cu toate acestea, dl Vészi susține, ceea ce e socotesc de gresit, că ministrul de culte e chemat să hotărască în afaceri liturgice, atunci spun drept, că mult mă mir, cum de DSa a întârziat până azi a interpela pe dl ministru, că are cunoștință, că în multe orașe din provincă, (bună oră în Orade, Poșon, Miskolez, Rozsahegy ș. a.) și chiar și în Pesta, în șesă din șapte temple jidovesci, să țin predicatori germani, și că știe dl ministru, că în Ungaria limba liturgică la jidovi e cea ebraică? Dacă știe acestea, și dacă mai ales, are cunoștință despre faptul pomenit în urmă: aplicat e să insiste de aci înainte ca limba liturgică jidovescă să fie

cea magiară? ceea ce o poate face cu atât mai virtuos, cu cât jidovimea prin nimic nu poate dovedi necesitatea folosirii limbei ebraice ca limba liturgică“.

Serisele acestea a contelui Zichy vor aduce la rezon pe dl Vészi, și în același timp vor fi bine primite și de dl ministru de culte, care în timpul din urmă, mai ales cu prilejul turburărilor de la universitate și-a arătat în totă nuditatea sentimentele sale filosemite.

Revistă bisericească.

Franța. Ca să-și celebreze învingerea raportată cu proiectul de lege despre congregațiunii, francmasoneria franceză, în săptămâna patimilor a ținut o mare întrunire în Paris, unde oratorii, care de care au vorbit în ton mai batjocoritor la adresa bisericii. Pentru ca să pună un contrapond acestei manifestații antibisericesci, în timpul din urmă catolicii francezi în număr de 70,000 bărbați, au întreprins un pelerinaj la Lourdes. Manifestarea acésta grandioasă a sentimentului catolic puse, în uimire chiar și presa guvernamentală-francmasonă, care ne putând nega faptul, se îndestulă cu a zice, că simțământul religios e atât de înrădăcinat în poporul francez, în cât nu se poate stîrpi cu una cu două.

Guvernul francez apoi încă pare că și-a tras pe samă, ori cel puțin pare că o să faca unele concesiuni bisericii, căci nunțul apostolic s'a reîntors pe neașteptate în Paris. Ziarele guvernului încă au mai lăsat din atitudinea ostilă la adresa bisericii.

Anglia. Trei sute patru-zeci de ani au trecut, de când episcopii catolici din Anglia, ca atari nu s'au prezentat înaintea regelui. Acum înse după suirea sa pe tron, regele Eduard și-a exprimat dorința de a i-se prezenta episcopatul catolic. Episcopii în număr de 11 s'au și prezentat, împreună cu principele de Norfolk și alte notabilități catolice engleze. Prin rostul cardinalului Vaughau, arhiepiscop de Westminster, cel de față și-a exprimat condolițele pentru pierderea reginei, și bucuria, ce o simțesc pentru suirea pe tron a regelui Eduard. În fine au asigurat pe regele de fidelitatea și supunerea credincioșilor catolici. În răspunsul său, regele Eduard, mulțumind episcopatului pentru simțământele exprimate, promise, că se va lupta din toate puterile, pentru ca să fie pace și bunăînțelegere între supușii săi.

Revistă politică.

Spania. Guvernul spaniol acum cu lege ródele neglijinței din trecut. El a tolerat până acum, ca francmasonii să țină adunări și să se constituie în societăți. Și când apoi devenira destul de tari, în timpul din urmă pașiră pe față în contra bisericii, sumutând glótele asupra ministrilor s. altar. Dar acesta a fost numai începutul mișcării, căci acum lăsând la o parte biserica, s'au însoțit cu anarhiștii, fie aceia spanioli, fie străini, și cu republicanii, punând în fierbere țara întregă. În Barcelona și Valencia ordinea publică era așa de sdruncinată în zilele trecute, în cât guvernul s'a vădut silit să declare starea de asediū. Numai după vërsări de sânge și după încarcerarea alor 30—40 matadori anarhiști putu să fie restabilită ordinea.

România. În zilele trecute a fost la Abbazia, unde era familia regală, o întrevvedere între regele Carol și regele George al Greciei. Visita regelui Greciei a fost viū comentată de întregă presa, și pare că ea a fost menită să pună basă unei înțelegeri între aceste două state asupra chestiunii Macedonene. Se pare mai de parte, că întâlnirea s'a făcut cu aprobarea triplei alianțe, de ore ce Majestatea Sa Francisc Iosif a adresat o telegramă călduroasă regelui Greciei, felicitându-l pentru prietinésca întâlnire cu regele Carol, pe teritor austriac.

Transvaal. Norocul armelor stă încă tot pe partea Burilor, ce vëdënd Hollandezii din țara Cap, încep a trece din noū în cete mari la armata bură. Óstea lor, pe lângă toate pierderile ce au trebuit să le sufere, totuși este aprópe 20 mi, ér după alții 30 mi. Proviant au din abundență. De aceea Kitchener, care prevede, că rësboiul va mai ținé încă mult, a scris guvernului din Londra, ca să pună condițiuni acceptabile pentru împăcare, și în același timp a mijlocit, ca soția generalului Botha să vină în

— Ah, domnule Lemoine! — vorbi juvelierul. — Sînt încântat, că te revéd, veselul meu soț de călătorie! Îmi este permis a te ruga, să binevoiesci a-mi reînpoia briliantele și bancnotele mele? Lanțul de la orologiul meu lucește tare frumos pe vesta dtale de atlas!

Tálharul amuți de spaimă.

— Unul este prins, — zise detectivul. — Pe celalalt încă-l vom vom avea în curând. Da, privesce numai la mine Lorine; eū nu sînt mecanicul Leroux, ci detectivul Levasseur. Hei, amice Martin! Pune mîna pe acest băiat și-l du la comisariat!

Politiștul îl legă fără multă greutate.

— Îl cunosc prea bine pe domnișorul acesta. — zise el. — La toate balurile el este cunoscut la dame sub numele de — Isidor cel frumos. — El are un prietin Villaume, cu care umblă mereū împreună.

— Așa dară acela va fi domnul Robinet. — observă Levasseur. — Nu-l așa domnule Isidor?

Lurine nu răspunse.

— Bine, în curënd îți vom prezenta și pe acest Villaume, domnule Belmont, și nu mă indoiesc, că întrînsul vei recunósce pe al doilea soț de călătorie al Dtale. Și acum să mergem.

El părăsiră locuința mecanicului și merse la biroul poliției.

După mai multe cercetări să descoperi, că amintitul Villaume era într'adevăr căntatul — Robinet. — El încă fu arestat. Se aflară la dînsul aprópe toate obiectele furate, de ore ce până acil încă nu li-s'a dat ocaziune, să le pótă valora cu prețuri destul de bune.

Se înțelege, că ambit blăstémați fură pedepsiți după totă rigórea legii.

Domnișóra Adela Colombes leșină, când auđi, că mirele ei, Isidor cel frumos, este un ast fel de ticălos. În curënd înse ea se mângăie, gândindu-se, că ar fi fost și mai înspălmîntător, dacă s'ar fi chiar mărítat după un ast fel de om. Un an mai târziu ea se căsătorí cu un bancher avut, carele nu numai că îi plăti cu plăcere toate datoriile, ci îi dăruí și un cățeluș drăgălaș în locul lui Fidel cel pierdut, carele nu mai fu regăsit și cu toate acestea a ajutat la demascarea alor doi tálhari periculoși.

G.

Ornate sacre

de tot soful și calitatea, de la cele mai ieftine, până la cele mai scumpe, se pot procura de la

Atelierul de ornate sacre

de la *Internatul de fetițe din Blas*. Conspete de prețuri și mostre se trimit ori cu. Confectionarea în cel mult 2 săptămâni. La comande să se indice prețul și colórea.

(2) 4—

Europa la Krüger, pentru ca să-l induplece la încheierea păcii. Condițiunile păcii, ce le pune Krüger sînt cunoscute: Independența deplină a celor două republici.

Inițiatorii războiului apoi, pe cum e Salisbury, fiind că nu se pot lăuda cu fapte, trebuie să recurgă la cuvinte înaintea publicului. Așa spuse, cu ocaziunea unui banchet, lordul Salisbury, că războiul din Africa de sud, a arătat înaintea Europei, care credea, că Anglia acum e neputincioasă, puterea de care ea dispune. Și s'a putut convinge ori cine, că cel ce provocă asupra sa mânia Angliei, se pune în față cu un inamic puternic. Războiul, mai adaugă Salisbury, chiar și când n'ar fi avut alt efect, ar fi fost pe deplin răsplătit cu aceea, că s'a vădit defectele, ce au fost de a se îndrepta în armata engleză. În fine mai zice, că justul război, ce Anglia îl poartă cu Burii, a fost necesar, pentru că acestia în cadrul libertății ce au avut, s'a pregătit în continuu, ca să subsape auctoritatea Angliei în Africa de sud. Nu se puteau deci lăsa pe mai departe nepepsite tendințele Burilor. Și fiind că nu pôte, înghite pretensiunile drepte ale Irlandezilor, de a-și avea și ei guvernul lor, Salisbury face comparațiune între Burii și Irlandezi, și enunță, că pe cum s'a purtat Burii față de Anglezi, adunându-și material, ca să se răscole în contra lor, întocmai așa ar fi făcut și ar face și Irlandezii, dacă ar primi guvern propriu.

China. La nota colectivă a puterilor, referitoare la plățirea speselor, curtea chineză a dat răspunsul. Rebonficarea se va face prin urcarea dărilor de import și export. Puterile, la condițiunea acésta și-au dat consimțămîntul, după ce o parte a Chinei va fi declarată de deschisă pentru comerț. Ca întrégă China să fie deschisă înaintea Europeanilor e moralmente imposibil, pentru că în starea actuală a imperiului chinez, lipsesc garanțiile și puterea necesară pentru siguranța europeanilor, cari ar străbate mai în internul imperiului ceresc.

Correspondințe.

La chestia ajutorului de stat.

Câmpie 10. Maiu n.

Am primit cercularul consistorial de dto 17. April Nr. 2034—1901. despre ajutorul erarial pe 1900; și cetindu-l, m'am convins, că și acum, ca și în trecut, trăim în tristul timp al suspiciunilor celor mai crase. Și cine ar fi crezut, că și după căderea guvernului banfist, să dăinsească încă suspiciunile de nepatriotism, mai ales, că cu venirea actualului guvern, Dl Széll promitea multe bune, și se părea din ale lui promisi, că în viitor se va mai mulțomi duhul acelui patriotism bolnav-estragant?

Durere! Totul se învîrte în aceeași tocită osie. De sus se suflă și în jos, și se scie de unde și încătrău se umflă vîntul. Toți jôcă după vechiul șablon.

Și azi, de se aranjază vre-o petrecere românească, inocentă, ca tot ce-l românesc, administrația vîntului vede demonstrație

contra statului. De se ține undeva adunare școlastică, sau sinod protopopesc, administrația vede complot contra patriei. Sciū însu-mi sinode, în cari stilpul poliției era de față.

Dacă edă cineva vre-un manual de școlă, carte, ori se compun nisce statute pentru ceva reuniune etc. și numai o dată de ocur numirile de *român, românesc*, — se opresce, se sequestrează, se socot ca contrari ideii de stat. De se fundează ceva institut de economii române, acela-l socotit contra patriei, ér acționarii, eventual ómenii de încredere și de ceva legături cu acel institut, sînt socotiți de contrari patriei, și după putință persecutați. Dacă un oficial, e născut român, și cutéză a-și păstra legea sa, și câte o dată a mai vorbi și românesc; acela-l daco-român; — graviteză spre București, vi-sează despre marea Daco-România. — Esemple bogate!

Dacă preotul e cu durere de biserică și școlă și de poporul său. — cum e și fie care — e socotit unul ca acela de contrar statului; trebuie umilit, și aici e mărul pomului oprit, — ajutorul erarial!

Că ore cugetat-au cei de la cîrmă, că unde pot să ajungă cu suspiciunile lor?, dubitez, că de ar fi cugetat, ar fi trebuit să afle, că suspiționările au adus tot de una despotismul, și suprimarea libertății. Și omul de principiu și de ambiție nobilă, când se vede așa palmuit și lipsit de darul libertății sale, în loc să se umilească, se ambiționează mai mult și nu dă înapoi, căci nu se pôte. Acțiunea își are reacțiune.

Pe calea asta, în loc să se lăfescă concordia și dragostea între popor și indiviți, ascultarea între superiori și subalterni, se lăfescă invidia, trădă, neascultarea și tot felul de viții dăunóse ómenimei și statului. Pe calea asta, păretele despărțitor între fiii acelei patrii, devine tot mai tare, ér noi, cari dorim pace și bunăînțelegere ca să putem lucra pentru interesele cele mai sfinte ale poporului, contra acestui curent trebuie să luptăm, să apărăm și arătăm, că biserica cu preoții ei, școlă cu dascălii ei, la noi *numai românești pot să fie*, căci altcum nu se pôte, *nu se pôte*.

Pună frâu acestor suspiciunări, cel de la cîrmă, de vrea pace. Aducă la ordine pe acei denunciați fără suflet, fără Dumnezeu. Înveță-i, arete-le legea, că chemarea lor e sfintă, ér nu ca să calumnieze, să suspiciuneze până și expresiunile, privirile, ba chiar și starea psihologică a câtorva milioane de fii ai patriei, cari la olaltă suportă greutățile țării. Reguleze, disciplineze pe atari subalterni. Curețe țara de atari elemente lipsite de adevăratul patriotism. Gîndescă, câte familii cinstite nu jertfesc ei prin suspiciunări, și dacă . . . apoi ar mai fi liniștiți în conștiință? . . .

Urmări ale atator suspiciunări e și jertfirea familiilor alor 142 preoți nevinovați întru nimic, cari nu pot primi ajutorul, de multe ori, așa de dorit.

N'ar fi cu cale, ca împreună, în un „libelus“, să arătăm ministrului nedreptatea ce ni-se face, și împreună să pretindem și pentru noi „regularea congruei suplitoare“, căci și noi servim Archidiecesei?

M. H.

Serbătorile la sate.

B , în 15 Maiu 1901.

Correspondentul Dv. din Nrul 19 a. c. suleveză cestiunea așa ziselor serbătorii nelegate, neate de poporul nostru și combătându-le doresce să audă, ce zic și alții la obiectul din cestiune.

Void decî a satisface dorinței dînsului, cu permisiunea On. Redacțiunii, vin a-mî descoperi și eü vederile și esperințele mele.

Serbătorile nelegate sînt de două categorii, și anume unele de origine creștină ținute în memoria cutărui Sfint aflător în Mineiü, ér altele sînt de origine păgână-romană.

Referitor la cele de întăiu este de observat, că ore când și acelea au fost serbători legate, dar cu timpul s'a scos din numărul acelor reducându-se serbătorile. Pentru ultima óră atare reducere s'a întimplat cu aprobarea Scannului Apostolic sub împératul Iosif II. Deși atari serbători au devenit abolite, totuși prin tradițiune s'a păstrat în memoria poporului român de ambe confesiunile, dar mai cu samă la greco-orientali. Aceea inse nu se pôte afirma în general că poporul nostru pretutindenea ar observa atari serbători, ci în mod sporadic, numai pe unele locuri. Eü de es. și cred, că și alți confrăți aflători între împrejurări analoge și avënd parochii mixte cu locuitori reformați ori luterani, cari afară de Duminecă nu cunosc altă serbătoare, ne-am pôte plînge chiar de contrarul, că adevăci nici serbătorile legate ca Sf. George, Tătarea Capului Sf. Ioan, Schimbarea la față, Sf. Dumitru și altele, nu le observă poporul cum trebuie.

Ce privesce serbătorile de origine păgână, acelea s'a păstrat în memoria poporului nostru de la străbunii romani. Acestea se observă mai cu samă în părțile muntóse, unde poporul este mai înapoiat în cultură, și n'a venit așa tare în contact cu alte confesiuni. Așa p. e. în ținutul Hațegului, dar în specie în Valea Jiului am aflat fórté multe serbători, cari tradéză acésta origine. *) Așa de es. ziua lupului (Lupercalia) a ursului (Ursalia), a gadinelui, a gadinetului etc. Ba după a mea părere, chiar și așa numitele nedef (rugi), nu sînt alt ceva de cât Bachanaliile străbunilor nostri, căci deși se țin ce e drept Dumineca, dar nu sînt împrenate cu nici o ceremonie religioasă, ci constau numai din jocuri și ospete și nu se țin în ziua hramului bisericii.

Așa dară observarea serbătorilor nelegate, fie acelea de origine creștină ori păgână, nu este un vițiu general al poporului nostru, ci este pendentă de la pozițiune, gradul de cultură și de la contactul ce l'a avut cu alte confesiuni. În părțile muntóse, superstițiunea și bigotismul fals este mai mare, ca în părțile de la centru și de la orașe, căci acolo poporul nostru a fost mai izolat și mai înapoiat în privința școlilor și a preoților luminați, ér în aceste părți a fost între împrejurări mai favorabile.

*) Azi avem și în acelea părți preoți apți și deplin cualificați, cari ar face un bun serviciu literaturii noastre, când ni-ar da o descriere mai amănunțită a acelor.

Astăzi, har Domnului, sîntem între împrejurări cu mult mai prielnice pretutindena și numai preoții și învățătorii să fie la culmea misiunii lor, și ei sînt de convingerea, că defecte de natura acésta, purcédă ele din esces de zel ori din esces de defect, cu timpul se vor delătura, căci de odată nu se pôte.

Confratelui deci, care a sulevat acésta cestiune, numai atăta pot să-i spun: Nu aștepte ca mai marii să-i stabilească sêrbătorile, cari sînt de ținut, și cari nu, căci acelea sînt deja stabilite, ci cu cuvenită prudență pastorală năvălească a instrua și lumina poporul, atît dînsul, cât și alții aflători între împrejurări analóge, ér învățătorul din școlă, plătete de timpuriu în elevi simburile atot, ce e bun și de urmat.

Între altele îi recomand, că dacă în parochia se află abuzuri provenite din esces de zel în privința sêrbătorilor, atunci pentru combaterea rului se aplice chiar acelea mijloce, cari le propune publicului în „Unirea“, și-l asigur, că va ajunge la rezultatul dorit.

Atăta eă, în cauza din cestiune.

De la Luș.

Mulțumită publică.

Curatorul bisericesc din Orda-de-sus își ține de datorință, aducînd mulțumitele sale și pe calea publicității, înainte de tóte — Esceleției Sale I. P. Sfințitului Arhiepiscop și Mitropolit și Prea Maritului Consistor Arhidiececan din Blaș, pentru prea grațiosul și părintescul ajutor de 100. cor. dat pentru s. biserică din nou edificată, pe cum și următorilor, marinosilor și generosilor adeverați creștini și binefăcători pentru darurile oferite și trimise și anume:

Stimabilului domn Basiliu Hătegan, proprietar și notar cercual, pentru o s. cruce frumoasă la altar, cu 34. cor. Spectabilului domn Nicolae de Pop, secretar de finanțe în Oradea-mare, pentru o tócă de oțel, care prețuiesce 32. coróne. Stimabilului domn Ioan Pleșa, notar cercual în Berghin, pentru un tãmăier (cadelnița), cu 28. coróne. DSale Irimie Oprîta, proprietar în Murș-Portu, pentru un lustru de sticlă în preț de 25. coróne. Stimabilei dómne Fîruța Paloșian, m. Bota, serg. pens. și proprietar în Alba-Íulia, pentru frumoșele perdele la Dverile altarului, cu 18. coróne. Stimabilei dómne Varvara, m. Nicolae Sêrbu, maeștru zidar Alba-Íulie, pentru un stichar frumos 16. cor. Maeștrul bisericeii noastre în numele soției sale Christina, o frumoasă cruce pe virful turnului, cu 34. coróne. Stimatul domn Artenie Stoaia, jude comunal și curator bisericesc, o Iconă frumoasă și corêspunđtore la fruntariul altarului. Domnul Romulus Muntean, pantofar în Alba-Íulia, 5. icóne frumoșe. Pióșele și credincioșele poporene, 8. sfetnice, 4. mici și 4. mari. Dómnul Augustin Cîmbulescu, agent în Alba-Íulia, o cruce pontificală, Iconă sf. Nicolae în Mare și un Epatrafir tare frumos. DSA Nicolae Stoaia, ne-a dat grațuit locul acomodat pentru facerea cărămizii necesare pentru noua zidită biserică. Toți acești dăruiitori și binefăcători ai bisericeii noastre, pentru acestea daruri prețioșe și de îndoită valóre pentru noi, primesc omagiile noastre de recunoștință, și cea mai fierbinte mulțumită a întreg poporului, Dumnezeu să le rêsplătéască jertfele aduse pe altarul bisericeii noastre însușit și înmîit.

Orda-de-sus, în sêptemána cea luminată a Sf. Pașci, 1901.

În numele întregului popor:

Avram Stoian
paroch.

NOUTĂȚI.

Întu mărirea lui Dumnezeu. Bunii mei poporen: Nestor Ludoșan și soția-sa Anica n. Grecu, au cumpérat și dăruiit s. biserice din loc. o Stă Evanghelie nouă cu litere străbune, în preț de 25 coróne, pentru care faptă li-se aduce cea mai căldurosă mulțumită și pe calea acésta. Dele Dumnezeu, ca fapta lor nobilă să aibă mulți imitatori între consătenii dîșilor. Chimitelnic la 12 Maiu 1901. *T. Hârșan*, paroch. — Nobila ducésă de San-Marco. Altea sa *Mileva Naco*, și-a mai sporit numărul faptelor de binefacere față cu parochia noastră, îngrădind pe speșele sale cu mur de cărămidă arsă, cemetierul gr. cat. în estensiune cam de 1700⁰. A costat la 3000. coróne. Dacă resumăm tóte ajutóarele materiale prestate până acum de acéști înaltă Dómnă parochiei noastre, atunci trec peste 12.000 coróne, pentru noi înse face înzecit mai mult, căci fără liberalitatea dîșii, nu sciú putut-am fi ajuns vre-o dată în starea în care sîntem. Numai înainte cu vre-o 12. ani eram sirmant, în cât dacă se abăté câte vre-un străin pe la noi din curiositate să vadă *slujbă unită*, nouă înșine ne era sfiálă de starea umilită, în care ne afla. dar acum nu numai că nu ne sfiim, fără simțim și o bucurie sufletéscă. dacă ne vizitéză cineva. — Pentru tóte fie numele Domnului binecuvîntat și darul sêu cu cei ce-l măresc și onoreză. Comioșul-mare 14. Maiu 1901. *Dr. Laurean Luca*, protopop-paroch.

Din diecesa de Lugoș. I. *Schimbări în Cler.* Onor. *Atanasiu Bologa*, adm. par. în Rudabaia, a fost dispus în aceeași calitate la parochia Lupeni. — Onor. *Ioan Todoran*, adm. par. în Lupeni a fost transferat la parochia Sălașul-superior. — Onor. *Romul Barbu*, preot neo-ordinat, a fost denumit adm. par. în Jittin. — Onor. *Ioan Popenariu*, preot neo-ordinat, a fost dispus de adm. par. la parochia Bărbăteni-superiori. — Onor. *Iustin Bora*, preot neo-ordinat, a fost denumit adm. par. în Bucova. — On. *Valeriu Giurgiu*, comptabil la Cassa Centrală Diecesană, a fost ordinar de Preot. — Onor. Dn. Dr. *Epaminonda Lucaciú*, a fost dispus de admin. parochial în Cenadul-Sêrbesc. II. *Concurse.* La parochia *Rudabaia*, din districtul protopopesc al Halmagiului, se escrie concurs public cu termenul de 15. Iuniu 1901. Emolumentele sînt: Cuartir în natură cu 3 încăperi, culină, grajd, șopru și grădină de legumi; 3° lemue. Venite stolar 40. coróne; Salar de la societatea de mine „12 Apostoli“ 480. coróne; întregire de congruă din fondul religiunii 357. cor. 60. fil.

Predici. Măne Duminecă la 19 crt. va prédica în biserică catedrală dl prof. de teologie *Dr. Vasile Suciu*, ér în Joia-înălțării dl prof. *Dr. Elie Dăianu*.

Directorul fund. Șuluțane e convocat pe zina de 1 Iuniu n. Cu o zi mai înainte e chemată comisiunea pentru revederea rațiunilor fundațiunii.

Sedintă festivă. Societatea academică social-literară „România Jună“, serbându-și aniversarea de 30 de ani a înființării sale, are onórea a Vê invita la sedintă festivă, care se va ține Duminecă în 19 Maiu st. n. în sala de la Restaurant „zum grünen Baum“, VII., Mariabilferstrasse 56. Viena, în Maiu 1901. Pentru comitet: Gavrîl Barbul, președinte. Grigorie Bărtoiu, secretar I. Începutul la órele 8 sara. Ordinea de zi: I. Partea oficiósă. 1. Cuvînt de deschidere. 2. Discurs festiv. 3. Salutarea óșpeților. II. Partea socială.

Cunună etérne. În loc de cunună trecétore pe mormîntul repausatului Isidor Domșa, s'au dăruiit fondului „întu amintirea iubitorilor repausați“ urmátóarele sume: On. *Petru Suciu*, preot în Săbad 10. cor. familia *Domșa* Blaș 30. cor.

Școlă de stat în Blaș. În ultimul număr din „Közérdek“, cetim, că Ministrul de culte a încuviințat suma de 62800 cor. pentru edificarea unei școle de stat în Blaș. Licitarea pentru edificare se va ține la 11 Iuniu n. în Aiud la oficiul edil. Zidirea va fi cu etaj și va avé 6 sale de învățămînt plus cele alalte chiliti prescise pentru locuința directorului, museu ș. a.

Măial. Junimea studiósă de la gimnasiul din Năsénd va aranja la 25 Maiu n. măial în grădina gimnasiului resp. sala de gimnastică. Începutul la 10 óre a. m.

Tricolorul. „Deșteptarea“ din Cernăuți ne comunică urmátóarele date interesante, cu privire la tricolorul național: În catalogul obiectelor din arsenalul i. r. vienez, pag. 302, capitólu „Zweiter Waffensaal“, la numărul 362 sub rubrica: „Schaukasten, enthaltend Fahnen und Standartenbänder aus den Jahren 1853 bis 1857, und zwar“: — „Zwei Fahnenbänder des 13. Rumänen-Banater-Grenz-Infanterie-Regiments vom Jahre 1854“. Stégul constă din 3 panglice: a) pe cea roșă să află inscripția: „A lui Romul vitejie între noi Români să fie“. Caransebeș 30 April 1854; b) pe cea galbenă: „Cu cinste vom trăi și muri, amin“. pe o parte, ér pe cealaltă: „Ne jurăm pe Dumnezeu cel atotputernic“. c) ér pe panglica albastră stă inscripția: „Avere și sânge pentru împératul nostru“. Caransebeș 30 April 1854. Tot în acel catalog, pe aceeași pagină, ceva mai jos, aflăm: — Drei Fahnenbänder, dem 50. Infanterie-Regiment verliehen 1855 von Erzherzogin Sophie, von der Fürstin (Hospodarin) Elisabeth Stirbey von Rumänien und der Fürstin Aurora von Thurn und Taxis. Pe panglica vineție dăruiită de princésa Elisabeta Știrbei din România este o stemă frumoasă, în formă de corónă, cu cruce deasupra, ér la mijloc tricolorul românesc în tótă unăreția sa, și anume sub corónă în direcție orizontală sus roșu, la mijloc galben, jos albastru. Panglica pórtă inscripția: „Pentru împératul onóre!“ și „Trăescă Elisabeta“ Români. Tóte inscripțiile acestea sînt în limba română.

Lupta în comitate. „Drapelul“ din Lugoș publică un lung raport despre lupta bărbătéscă purtată de românii din comit. Caraș-Severin în congregația de primăvară. Îmbulđiți cu material n'am putut da un estras mai detafat despre desbaterile acestea, constatăm, că activitatea desvoltată de frații nostri întru apărarea drepturilor poporului român din acel comitat, sînt vrednice de tótă lauda și ar trebui imitate din tóte părțile. Relevăm propunerile pentru decretarea unui curs obligător de limbă română la gimnasiul din Lugoș, hotărîrea de a se publica raportul vice-comitelui și în limba română ș. a.

Procesele „Tribunei“. Celea două procese ale Tribunei, de cari am luat notiță, se vor pertracta amêndoué de o dată la 20. Maiu n. la 8. óre dimineța în sala redutei orășenesci.

Necrolog. † *Aron Boeriu*, paroch gr. cat. în Aiud și vice-protopop emerit, a repausat Joi în 16 crt. în vîrsta de 67 ani în al 37 an al preoției. Din Blaș vor lua parte la înmormîntare Rsmul *Dr. Isidor Marcu*, prof. *Aron Papiu* și cler. abs. *Iacob Popa*, canc. mitrop.

În veci amintirea lui!

Mulțumesc din inimă tuturor, cari mi-au esprimat condolențele lor, din incidentul adormirii în Domnul a neuitatului meu tată.

Blaș, 17. Maiu 1901.

Aurel C. Domșa.

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

Mama sfintului Augustin.

XVI.

(Continuare.)

Ast fel fu aprinsă și pusă în luminariu lumina acésta, pe care Dumnezeu avea s'o facă atât de frumoasă. După ce petrecu Augustin cinci-spre-zece ani în rătăcire și păcate, în cari pentru acea l'a lăsat Dumnezeu, ca să cunoască cu atât mai bine slăbiciunea sufletului omenesc și slăbiciunea încă și mai mare a sufletului său propriu, și după ce a trăit încă cinci ani, cel dintâiu în *Cassiacum*, al doilea în *Roma*, cei alăți trei în *Tagasta*, mai toți în o tăcere aproape continuă și în rugăciune, pe cum și în un studiu profund asupra tuturor misteriiilor religiunii: el ocupă postul destinat de providință, din care a luminat Biserica și lumea intrégă.

Pentru acest lucru greu Dumnezeu l'a dăruit cu o minte mare și cu o fantăsiă puternică, cu spiritul cel mai ager, mai vast și mai pătundătoriu, cu un spirit filosofic de primul rang, care a străbătut tot de una ca și într'o săritură în toate lucrurile până la rădăcină și până la cauza primă. El avea o inimă de o gingășă rară. În care ardea un foc deosebit al iubirei, ca nu numai să vedă clar ideile, cari le presta geniul, ci să și potă pătrunde adăuc lucrurile, cari provin din puterea adăncă a sufletului. Sfințenia — lucrarea admirabilă a mamei sale — a deservit acest *cap d'operă*. Și fiind că împrejurările sînt neîncunjurat de lipsă la deșteptarea geniului, Dumnezeu l'a făcut să se nască în mijlocul tuturor eresurilor; atunci când se înmulțiau în sinul Bisericii Ariani, Manicheii, Donatiștii și Pelagianii; ca atacând toate erorile acestea să fie silit a esplica toate adevărurile de credință, a scruta toate misteriiile, a apăra toate principiile moralității și a ridica ast fel, ceva-și înainte de invasiunile barbarilor, în timpul cât pămîntul era acoperit de întunerec, un monument religios atât de frumos, atât de larg, de luminos și de puternic, în cât să intréca toate timpurile și să sustee între toate dărîmările.

Monumentul acesta înse nu l'a putut zidi de odată! Nici n'a cutezat el a se cugeta la așa ceva. Timpul, când era cu putință, ca un singur om, ca spre exemplu Sfîntul Toma de Aquino, să încerce espunerea completă a marelui plan dumnezeesc, era încă de parte. Augustin, născut fiind mai curénd, a făcut alt ceva. El a luat și a reluat de miî de ori și în miî de forme toate părțicelele acestui edificiu nemăsurat; împrăștiind materialul lui măreț ici-colo în jurul său. După ce înse a ordonat toate obiectele deosebite, cu cari s'a ocupat după împrejurări, zidirea bisericii era deja cu putință. Acésta biserică era aprône terminată și potă cea mai măreță diatre bisericile, cari le-au ridicat vre-odată mânilé omenesci întru onôrea lui Dumnezeu. Ca să putem da iubiților cetitori cel puțin o ideă despre ea, ne vom încerca a organiza galeria acestui *cap d'operă*.

În dată, ca frontispiciu, cred, că va fi mai consult a așa lucrările compuse în *Cassiacum*: tractatul *despre viața fericită* (De beata vita), cele două cărți despre *Ordinea morală*, sau despre *Providință* (De ordine), de asemenea cele 3 cărți *Contra Academicilor*; tot de aci se mai țin *Monologurile* (Soliloquia), despre cari n'am vorbit încă, cartea *Magistrul* (De magistro), care cuprinde conversarea lui Augustin cu fiul său Adeodat; cărțile *despre muzică* (De

Musica), dintre cari cu deosebire cea din urmă tracteză cu o originalitate și profunditate de admirat teoria despre Dumnezeu și despre creare; cartea *despre sufletul și originea lui*, tractatul *despre nemurirea sufletului* și mai pe urmă un alt tractat mic intitulat: *Despre mărima sufletului* care l'a compus în preumblările făcute cu Evodiu. În totă seria acésta a primelor lui lucrări, scrise sau numai proiectate în *Cassiacum*, în periôda poetică a juneței înfloritoare și a întôrcerei sale, s. Augustin ajunge la cele trei cestiuni frumoase: *Despre Dumnezeu*, *despre suflet* și *despre legătura*, care le împreună, și acésta legătura apoi o cercetéză și o clarifică din toate punctele de vedere.

Ce este Dumnezeu? Ce este sufletul? Ce raport existe între ele? Prin ce se deosebesc, și prin ce se unesc între sine? Etă acesta-i porticul bisericii!

Fiind încă sub influința tradițiilor anticității profane, acest portic îl înfrumșetéză cu titulaturile: „Divinul Plato“, pe cum se îndătinéză a-l numi; „venerabilul și aprôpe divinul Pythagora“, și „Magistrul Aristotele“; dar le revérsă o lumină, de care nici presupune nu a putut nici unul dintre ei. Cu ce putere cercetéză el profunđimile lui Dumnezeu, esistența, natura, viața internă și atributele Lui! Aci poet, aci metafisic (filosof); e un filosof, ceva-și cam subtil câte odată, dar cu toate acestea original, profund, întemeiat, și tot de una elocuent.

Și alătura cu cercetarea acésta profundă despre Dumnezeu, ce studiu continuă el a face asupra sufletului! El esclamá: „Nici pămîntul, nici marea, nici stelele n'ajung nimic pe lângă suflet.“¹⁾ Dar de unde-i sufletul acesta? Ce natură are el? Cum se compun și descompun facultățile lui? Pentru ce-i el unit cu corpul? Unde se duce, când se desparte de corp? ce devine el după mórte?²⁾ „Dacă ar voi vre-un cap luminat — zicea Fénelon, — să adune din cărțile lui Augustin, toate adevărurile sublime, cari le-a răspândit acest om mare în cestiunile despre Dumnezeu, numai ca din întâmplare, estrasul acesta ales ar fi cu mult mai pe sus, de cât „*Meditările*“ lui Descartes, deși medităriile acestea sînt fructele celor mai mari încordări spirituale ale lui.“³⁾

Cu deosebire înse atunci a strălncit geniul lui Augustin, când a ajuns la frumoasa cestiune a raportului dintre Dumnezeu și suflet. Atunci și-a amestecat și inima lui; apoi când sufletul și inima își unesc luminile, nimic nu se potă asemăna cu lumina, ce o produc. Nimene nu a marcat mai bine abisul, ce-l desparte pe Dumnezeu de suflet și vice-versa, dar apoi ér nimenea n'a arétat mai bine, cum se potă umplé acel abis.

„Sufletul e făcut pentru Dumnezeu. Sufletul e un ochiu deschis, care îl privește pe Dumnezeu. Sufletul e o iubire, care oftéză după infinit. Dumnezeu e patria sufletului.“⁴⁾ El amintescce una după alta toate facultățile sufletului și-l arată pe Dumnezeu în fie care din ele. Ca o mare, ce esundéză, așa grăbesc toate facultățile spre Dumnezeu în valuri, ce se urméză și se ridică. Dar nu se îndestulesce cu atăta. Nu numai sufletul e creat pentru Dumnezeu. Ceva mai mult, Augustin zice, că și Dumnezeu pentru suflet trăiesce. Cât de minunat îl arată pe El, cum se apropie de om, care în lipsa sa aspiră la Dumnezeu, îl arată, ca pe pămîntul sétos, care dorește să priméscă în sine acele ape! și cu ce

precisiune și frăgeđime analiază el toate treptele, pe cari se înalță sufletul la Dumnezeu! Căci sufletul curat nu se ridică la Dumnezeu — zice el — dintr'odată, ca printr'un sbor, ci gradat și pe încetul. „Când se cugetă sufletul cu atențiune la puterea cea mare a numerilor, i-se potă păré de tot nedemn și deplorabil, că pe când cu scirea lui versurile riméză bine și sunetul harfei e armonic, — pe atunci viața-l propriă, adecă el însu-și (sufletul) umblă pe căi disordinate și cuprins de patimi întonéză sgomotul urit al păcatelor, dacă înse se reculege, se pune în ordine, se îmbracă frumos și armonic, îl vede pe Dumnezeu, vede însu-și izvorul, din care izvoresce tot adevărul, însă-și calea adevărului!“¹⁾

„Să ne suim dar pe treptele inimei și să întonăm „cântecul treptelor.““²⁾

După aceea Augustin își începe cântecul și arată după oaltă cele șapte trepte, peste cari trebuie să trecă sufletul. După cele trei dintâiu, cari au mai puțină însemnătate, ajunge la a patra. Acésta îl face să-și prețuiescă sufletul mai mult nu numai de cât corpul său, ci de cât tot, ce e material; buurile pămîntesci nu le mai privește de ale sale, ci le desprețuiesce, asemănându-le cu fericirea și cu puterea-i propriă; și cu cât se bucură mai tare de altă parte se silește a se scăpa de păcat, a se curăți și împodobi pe sine însu-și.

De aci se înalță sufletul — continuă Augustin — prin un sbor măiestos către Dumnezeu. Acolo e trépta a cincia; sufletul începe a contempla pe Dumnezeu și suspiră după fericirea de a-l vedé.

Trépta a șesea e însă-și lucrarea, căci contemplarea încă nu e totul, ci se recere și lucru; n'ajunge nimic a vedé numai *Adevărul*, trebuie să meriți a te și uni cu el.

După aceea se începe și nici nu se mai sfîrșesc *contemplarea* unită cu *viața virtuosă* — acésta e trépta a șeptea și cea din urmă. — Acésta e pacea și fericirea anticipată a eternității! „Ore să pot eu descrie starea acésta fericită?“ strigă el. O nu! Suflete cu mult mai înalte și fără părechă, despre cari credem, că au vedut și gustă și acum acésta fericire, nu ne-au spus despre ea totul. Ceea ce înse pot afirma și eu fără frică este, că și noi putem ajunge la acésta fericire cu ajutorul grației dumnezeesci. Când vom ajunge acolo, vom vedé, că tot ce e sub sôre e deșertăciune și nimic alta. Atunci vom vedé schimbările cele multe și admirabile ale naturii noastre trupesci; chiar și învierea trupului, pe carea mulți cu greu o cred, mulți cu îndoielă o cred, o vom ținé așa de sigură, pe cum credem, că sôrele, care apune, éră va răsări!“

„Atunci în urmă și despre cei, ce ne desprețuiesc misteriiile sfinte ale religiunii noastre ne vom face aceea-și ideă, ce ni-o facem despre bălétul, care vedénd pe pictor când își face primele trăsuri pe pânză nici închipui nu-și potă, ce figură va țesi din penelul lui. O! ce plăcere nemărginită se cuprinde în contemplarea adevărului! În dorul ferbinte după adevăr, chiar și mórtea, la care numai cu grôza se putea cugeta sufletul, chiar și mórtea devine dulce și de dorit, ca și bunul cel mai mare din lume.“³⁾

(Va urma.)

¹⁾ De quantitate animae, c. XXXIV.

²⁾ De duabus animabus, c. IV.

³⁾ Lettres sur divers sujets de metaphysique et de religion, lettre IV.

⁴⁾ S. August, op., tom. I. pag. 401.

¹⁾ De Ordine. lib. II. cap. 19.

²⁾ Confess. lib. XIII. cap. 9. (graduale).

³⁾ De quantitate animae c. 30—33.

Chestiunea ordurilor religioase în Franța.

(după «Messager du Cœur de Jésus».)

În butul urei, ce revoluția franceză a nutrit-o față de Asociațiunile, în butul Codului Penal și a legilor coercitive posterioare, Francezii, începând din a doua jumătate a secolului XIX, au simțit lipsă imperioasă de a se uni, de a se asocia, și înainte de intruparea acestei idei, legile învechite au avut datorința să o aște.

O astfel de stare a lucrurilor nu a putut dura, și încă că de 20 de ani majoritatea politicianilor și-a ales de program al său: proiectul unei legi definitive despre Asociațiuni.

În fine ministrul actual a propus această mare reformă, care se discută acum în parlamentele noastre unite; dar preocupățiunea cea mare nu va acorda libertatea, Congregațiunilor religioase, ci va eschide cu siguranță pe aceia, cari îl suspicionează, de ore ce el esențialmente e francmason.

Astăzi toți Francezii se pot uni și asocia în totă libertatea, chiar francmasonii — societate secretă, și prin urmare suspectă, — chiar socialiștii, cari nu pretind altceva, de cât nimicirea proprietății, chiar revoluționarii fără patrie, cari apelază la inimizii cei mai mari ai Franței, toți, afară de călugări. Pentru aceștia nu numai că nu au abrogat opririle vechi, ci au introdus altele nouă. Deja nu mai pot suferi, ca să-i primească bine, și toate le-au făcut în ceea ce privește ținerea lor în sclavagiu, ca să-i încarce cu dări enorme — pe cât numai se poate — fără ca cineva să fi protestat.

Și, ore, pentru ce această tractare draconică? Auctorii proiectului de lege afirmă fără genare în raporturile lor, că călugării nu sînt vrednici de libertate, că sînt suspecti pentru stat: 1° pentru mulțimea averilor, 2° pentru doctrina, 3° pentru acțiunea socială, 4° pentru acțiunea politică.

Deși acușele acestea nu merită onoarea de a fi combătute, le studiam totuși, pentru ca să ajutam pe creștinii cei buni să le înțeleagă, și ca — data ocaziune — să se demunstre și arete și altora toate minciunile, perfidia și scopul special, ce se ascund sub învinuirile de mai sus.

De alt fel, pentru ca să ne spunem părerea în direcțiunea această, avem la îndemână cuvîntul Sfințitului Sale Părintelui Leo XIII, care de una zi a mângaiat pe credincioșii, a învățat pe omenii de bună nvoire și a făcut să hesiteze chiar și pe inimizii lui Dumnezeu.

I.

Se pare așa dară, că Congregațiunile religioase sînt foarte avute, și că conglomerarea averilor, această „mână mîrtă”¹⁾ — cuvînt în genere de puțin înțeles și atât de înspăimîntător — e o primejdie pentru stat. Așa dar nici un strop de libertate celor ce sînt un pericol social!

„Odinoriă averea congreagațiunilor s'a prețuit într'un miliard (de franci). Să vedem cum.”

„Averea totală — mobilă și imobilă — la 1881 a fost de 900 milioane — după cum a spus comisia. Dar în 1890 oficiul de înregistrare a scoborit prețuirea la 560 milioane. În 1892 Dl. Henric Brisson nu vorbea de cât de 500 milioane. Această e cifra, care a fost susținută înaintea Senatului în 1895 de către guvern; și încă nici atîta. Substragînd datoritiile și hypotecile — ceea ce e foarte logic, — preotul Gayrand a prețuit venitul curat în 393 milioane.

¹⁾ Așa se numesc — în dreptul francez averile, cari nu mai revin moștenitorilor, cum este averea lăsată comunităților, spitalelor etc. Nota trad.

²⁾ Les Méconnus: Ce que sont les religieux, ce qu'ils font, à quoi ils servent de P. Belanger S. I.

„Și ore nu sînt undeva în lume averi particulare, cari să înțerească suma această? Dl. I. Gould are 1 miliard, 250 milioane, familia Rothschild 1 miliard, Vanderbilt 680 milioane. Așa dară, înainte de a ne spăria de 500 milioane, împărțite pe 160,000 de călugări și călugărițe, am pute murmura cu mai mult drept în contra capitalelor îngămădite în mîna unor indiviți.

„Dar puțin împărțită, 500 de milioane se par o sumă mare, dacă pe nedreptate le despărțim de numărul acelorora, ce trăiesc din ele. Dacă am calcula pentru 160 mii de bancheri, ori pentru 160 mii de servitori, sau pentru tot atîta neguțători mici, am obținea sume, cari nici nu se pot compara cu a noastră.

„Așa dară nu este de cât un singur mod de a aprea averea Congregațiunilor: de a calcula cât cade pe fie care membru. Dar dacă 500 milioane le împărțim în 160,000, căpătăm 3.125 fr. pe fie care parte, ceea ce asigură fie cărui religios un venit anual de 94 fr., dacă acest „capital” ar fi productiv, asigură mai puțin de cât nimica.

„Să ne oprim puțin la această cifră. Îta dar pe acești bocotani scandalosi, parasiți ai societății: fie care poșede un capital de 3.125 franci, adică fie care ridică pe zi după rentă 26 centime, în schimbul serviciilor nenumerate, ce le prestază, pe cari Taine le recunoșce cu toialitate și admirație.

„Dar în realitate acești 94 franci după rentă sînt o iluzie, de ore ce capitalul nu aduce multă vreme nimic, de cât dări, și încă ce fel! Adugeți la acestea și spesele întreținerii.

„Averea imobilă figurază în suma totală a averii Congregațiunilor în proporție de 83¼ la sută. Dar venitele de la spitale? Care e venitul unei case îndesuite cu bătrâni și orfani? — Colegiile încă sînt într'o tristă stare financiară. Se știe că toate stabilimentele universitare nu trăiesc de cât mîncînd din bugetul statului și încă mult.

„Statul spesază în fie care an sume enorme pentru susținerea bursierilor și pentru a equilibra bugetul liceelor sale, cari au deficit”. Ast fel să exprimă dl. de Lamarzelle în Crise Universitaire, pag. 3, după mărturisirea dl. M. Moreau, inspector general de finanțe, făcută comisiei examinatoră (Enquête, tom. II, pag. 530).

„Instrucția liberă, lipsită de această mână guvernamentală, nu a putut raporta, de cât despre modeste beneficii.

„Scurt, în cele mai multe cazuri, susnumitele venite de 94 fr. nu există. Unde înse există, sînt absorbite de imposite și reparări, așa în cât singurul avantaj cîștigat religioșilor de aceste imobile frumoșe la aparință, e refugiu, care îl cîștigă adese ori într'un magazin într'un dormitor pentru elevi, ori într'o infirmărie.

„Și dacă Drôstre vă bucurați că acești omeni, acestea mueri, sînt condamnați a trăi cu acest venit fictiv în mijlocul atîtor lipse și necazuri, fără familie, fără fericare omenescă, fără de venitor aici pe pămînt, spuneti-mi, rogu-vă, nu sîntem omeni fără de inimă, imputându-le această avere?”

„Dacă averea congreagațiunilor ar deveni de 10 ori, de 20 de ori mai mare, această nu ar pute asigură fie cărui membru venitul unui rentier mic.

„Acesta e în resumat rezultatul analizei basate pe fapte și cifre. Resultă că averea colosală a Congregațiunilor să reduce la 3.125 franci pe unul, capital folosit aprupe întreg în serviciul sêracilor — și pentru care religioșii nu se retrag, dacă au o locuință modestă și pôte — zic pôte — și un venit de vre-o câteva zeci de franci pe an. Prețul pentru întreținerea lor, trebuie cîștigat prin lucru și devotament. Și de e așa, că între ei sînt mulți avuți, în lume mulți ar fi putut ajunge la demnitate!”

Dar va zice cineva, aceste bunuri nu aduc statului nimic folos. De ar fi în mînile particularilor ar aduce frumoșe venite. — Asta e folos.

Nu numai că Asociațiunile religioase plătesc dare ca și cetalați contribuenți, dar plătesc mai multă. Deci, de se face excepțiune, această e în favorul acelorora, cari aduc atîta cîștig și alte servicii mari societății. Nu putem resuma aici argumentele pentru aserțiunea această, care unora se va pute pare neverosimilă, noi îndrumăm pe cetitor la cartea așa de bine documentată, și în același timp, așa de splendid scrisă de Părintele Belanger: Les Méconnus.

Și congreagațiunile supunîndu-se s'au învoit să plătescă dările acele enorme. Într'aceea statul a aflat, că sarcina asta nu e de ajuns, căci a voit să-i încarce pe călugări cu ast fel de dări, cari le fac traiul imposibil. Legislatoarii francmasoni încă în 1884, inventară renunita dare de creștere, destinată după cum zic, ca fiacul să cercezeze dările de succesiune, cari nu le plătesc Congregațiunile autorizate, fiind ca ele, ca și comunele, despărțemintele, fabricile și altele, formeză o „persoană morală”.¹⁾

Principiul era injust, căci dacă Congregațiunile nu plătesc dările de succesiune, ele plătesc darea de „mână mîrtă”, care e foarte grea.

Dar s'a stabilit pentru această dare de creștere o ast fel de basă, care grabnic a ajuns la rezultate fantastice. Ast fel, de la o Congregație din Girande, fiacul a reclamat o dare de 1800 franci, pentru o moștenire de 877 franci; de la Tailon (în același cerc) ceru 229 fr. 50, pentru o moștenire de 27 franci 10. În fine tribunalul de Charlenille constată cu uimire (în 7. Iul. 1892) că, reclamă dările, ridicînd de 6,000 de ori valoarea unei părți.²⁾

„Această procedură nu merită numele — destul de dur — de despoziare, — și numele de furt e destul de indulgent. Nu este cuvînt în limba noastră, cu care să putem cualifica această răpire, obrăznicie și fă țarnicie.

Congregațiunile nu au putut plăti ast fel de dări, fără de a se espune pericolului de a muri de fome, ele s'au adresat tribunalelor, cari le-au dat drept. Administrațiunea înregistrării nu ține nici un cont de judecățile magistratelor, și nici chiar de soluțiile făcute de curtea de Casație.

Deputați au înțeles, că bunii simț ai poporului nu pôte fi nevătamă, supunîndu-se acelorasi probe, ei au propus și votat o nouă lege, căreia i-au pus un nume plăcut, legea de abonament (închiriere). Această lege încă mai tare apasă ca cea precedentă, dar are avantajul, că rare ori permite poporului simplu să înțeleagă nedreptatea ce o conține. 30% sau 40% peste valoarea brută a bunurilor, căți Francezi, chiar și culți, provăduți cu diplome juridice, sînt ori să fie preocupăți cu cercarea și înțelegerea, ce vrea să zică și să facă legea această? Dacă voiesc să clarifice chestia — și într'acolo merge trêba — să cetescă cu atenziune capul al III-lea din Méconnus, unde auctorul, cu o precisiune matematică, clarifică calculul acesta „încălciți” — cum i-au numit legislatoarii.

Noi nu cităm aici, de cât vre-o câteva pasage, cari espuse prin lumina unui esemplu concret, arată odiosul rezultat al istețelor machinațiuni.

„Am comparat dările ce le plătesce o societate de rente pe viață, care are un activ brut de 20 milioane, și acelea, cari au fost reclamate unei Congregațiuni autorizate, carea are aceeași avere.

„Am ajuns la următorul rezultat:

„Unde societatea anonimă plătesce 14.496 fr., Congregațiunea plătesce 117.596, adică de 8 ori mai mult. De alt fel există

¹⁾ Va fi bine să nu uităm. Comunele au avere „mână mîrtă” de 2 miliarde 750 milioane; societățile anonime 2 miliard, 300 milioane; stabilimentele de binăfacere laice 850 milioane, și congreagațiunile macsimum 300 milioane, căci bunurile neautorizate ale Congregațiunilor nu sînt bunuri mână mîrtă.”

²⁾ Les Méconnus ep. III.

nu mijloc simplu în stricteța sa matematică, de a demonstra, că dările Congregațiilor sunt instrumentele ruinei inevitabile.

„Am vădit, că activul brut. deși în general nu aduce mai nimic, sau aproape nimic, ar produce 50% de ar fi exploatat prin o societate istetă, ocupată cu realizarea bunurilor. (Puternica Banque de France nu dă de cât 56% din acest activ brut, Rentes Viagere 32%.) Dar prin darea de închiriere se ia 30% din activul brut, prin darea de 4% din venit se urcă 20%. Ceea ce face 50% din activul brut.

„Deci, dacă ar fi venite, ele ar fi absorbit total prin aceste dări. Sînt 100% pe venit. Deci rămîne încă a plăti toată dările comune, mai mari de cât ceia a „mănei morțe“.

„Să vede, că fiscal nu se îndestulece cu absorbirea tuturor venitorilor, el cere mai mult. Această nu înspăimîntă pe omenii de omenie. Ce privește pe contrari, ei știu foarte bine că scopul acestor legi e ruinarea“. — Să mai îndrăsnescă deci cineva să zică, că Congregațiile sînt scandalos de avute, că ele nu aduc statului nimic, sau că ele nu-și implinesc datorința.

(Va urma.)

Bibliografie.

A apărut:

„Convorbiri literare“, Nro 5., anul 35/1901 cu următorii cuprins:

St. O. Iosif: Patriarhale (poesii), Romante și cântece (trad. din Heine). — N. Iorga, Relațiile Moldovei cu Polonia după documente nouă (urmare). — Florian I. Becescu, Primăvara (poesie). — S. Mehedint, Studiul Geografiei în învățămîntul secundar (studiu). — G. Bogdan-Duică, Despre țiganiada lui Budai-Deleanu (studiu literar). — I. Tanoviceanu, Data rezidirii Cetății-Albe. — I. Bogdan, Notă asupra inscripției din 1484 de la Cetatea-Albă. — N. Iorga, Cu privire la luptele lui Mircea cu Turcii. — I. Bogdan, D. Evolveanu: Comunicări mărunte.

Dr. Pop. N: Geografia Ungariei și Elemente din Geografia generală pentru școlile populare. Prețul 50 fileri.

Posta „Unirii“.

De la Luț. Recenziunea o păstrăm, dar ne pare prea scurtă, fiind cestiunea tractată așa de momentosă Vom mai vedea. Salutări.

Pestatul. Nimic pentru noi în „dulcea lună Mai“?

Densuș, Drăg, M.-Beld. Achităm an. 1900.

Cuștelnic. Achităm anul 1899 și 1900.

P, D. P.-o., Galați (Rom.) Achităm an. 1901.

Editor și redactor răspundător:

Aurel C. Domșa.

Inserate.

241 v. număr
1901.

(11) 1—1

Arveresi hirdetmny.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §. értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a gyulafehérvári kir. törvényszék 1901. évi 387. számú végzése következtében Dr. Maniu Gyula ügyvéd által képviselt „Patria takarékpénztár“ javára Zeyk Endre és társa ellen 83 kor. — fill. s jár. erejéig 1901. évi Márczius hó 20-án

foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 620 kor. — fillerre becsült következő ingóságok. u. m.: 1 tehén és 2 ökör nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a M.-Ujvári kir. járásbíróóság 1901. évi V. 97/2. számú végzése folytán 83 kor. — fill. tőkekövetelés. ennek 1899. évi November hó 19-ik napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltó díj és eddig összesen 77 kor. 64 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig M.-Szt.-Benedeken végrehajtást szenvedők lakásán leendő eszközzésére 1901. évi Május hó 22-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérők becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt M.-Ujvárt 1901. évi Május hó 1-ő napján.

Dergán János,
kir. jbirósági végrehajtó.

158 v. szám
1901.

(12) 1—1

Arveresi hirdetmny.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a gyulafehérvári kir. törvényszék 1899. évi 7073. számú végzése következtében Dr. Maniu Gyula ügyvéd által képviselt „Patria takarékpénztár“ javára Arasu Junon és társai ellen 123 kor. 40 fill. s jár. erejéig 1899. évi Augusztus hó 4-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 620 kor. — fillerre becsült következő ingóságok. u. m.: 90 kalangya buza és 2 szekér nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a Vizaknai kir. jbiróság 1901. évi V. 70. számú végzése folytán 123 kor. 40 fill. tőkekövetelés. ennek 1898. évi Augusztus hó 7-ik napjától járó 6%

kamatai, és eddig összesen 80 kor. 48 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Örményszékesen végrehajtást szenvedőknek leendő eszközzésére 1901. évi Május hó 25-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérők becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Vizaknán 1901. évi Május hó 12-ik napján.

Eielmer Károly,
kir. jbirósági végrehajtó.

Christoph-Lack

DERECHTE
IST DER BESTE ANSTRICH FÜR FUSSBÖDEN

SOFORT TROCKNEND

GRAUFARBIG REIN

Christoph-Lack
fără miros și se uscă repentin.

DAUERHAFT GERUCHLOS

Christoph-Lack
fără miros și se uscă repentin.

Christoph-Lack
se pot vopsi (colora) pardimentele caseilor, făr de a se intrerupe folosirea acestora, fiind că nu are mirosul cel nepădus cum și uscarie țărzie și scortșoșă, ce o ai vopselile și lucul de olei. A făr de acestea modul întrebuințării lui e de tot simplin, în cât îl pote face fie cine.

Cu veritabilul

Christoph-Lack

Sibiu: Franz Jahn Söhne
Blas: Ludovic Schuller.
Deposite în: (7) 5-15

La espozițiunea milenară din Budapesta de la 1896 premiat cu medalia cea mare.

Turnătoria de clopote și de metal a lui Antoniou Novotny

(134) 25 - 52

în Timișoara-Fabric

se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, pe cum la turnarea de nouă a clopotelor stricate, mai de parte spre facerea de clopote întregr armonioșe, pe lângă garanție pe mai mulți ani, provădute cu adjustări de fer bătut, construite spre a le întorce cu ușurință în ori ce parte, în dată ce clopotele sînt bătute de o

lature prin ceea ce sînt mântuite de crepare. — Cu deosebire recomand

clopotele patentate găurite

de mine inventate și mai de multe ori premiate, cari sînt provădute în partea superioară — ca violina — cu găuri după figura S și pentru aceea au un ton mai intensiv, mai adinc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminoșă, de cât cele de sistem vechi, așa, că un clopot patentat de 327 kg. este egal în tonul unui clopot de 408 kg. făent după sistemul vechi. Mai departe se recomandă spre facerea scaanelor de fer bătut, de sine stătător. — spre pre-adjustarea clopotelor vechi cu adjustare de fer bătut — ca și spre turnarea de tóce de metal. Clopote în greutate de 300 kg. și mai jos se așă tot de una în magazin.

Preț-curanturi ilustrate se trimite la cerere grătuit și franco.

